

De wil van God

• door Gerard Kramer

Eeuwen lang had God uitgezien naar iemand die Hem in alle dingen gehoorzaamde. En er zijn zeker gelovigen geweest die God van harte liefhadden en die het verlangen hadden zijn wil te doen. Toch hebben die zelfde gelovigen nooit ononderbroken, voor de volle honderd procent gedaan wat God van hen vroeg. Sterker nog: juist van grote geloofshelden worden ons in de Schrift vaak op openhartige wijze zonden en tekortkomingen meegedeeld. In Hebreëën 11 wordt ons van de volgende met name genoemde gelovigen het geloof tot voorbeeld gesteld: Abel, Henoch, Noach, Abraham, Sara, Izaäk, Jakob, Jozef, Mozes, Rachab, Gideon, Barak, Simson, Jefta, David, Samuël; totaal zestien personen. Slechts van vier van hen (Abel, Henoch, Rachab en Barak) worden ons geen zonden meegedeeld. Dat betekent echter niet dat zij zondeloos waren: 'Want niemand op aarde is zo rechtvaardig, dat hij goed doet zonder te zondigen' (Pred.7:20). Ook van een trouwe man als David wordt gezegd: 'Ik heb David gevonden, de [zoon] van Isaï, een man naar mijn hart, die mijn hele wil zal doen' (Hand.13:22). Toch hield David zelf er heel bewust rekening mee dat hij ondanks alles op een verkeerde weg kon zijn: 'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, toets mij en ken mijn gedachten; zie

of bij mij een heilloze weg is, en leid mij op de eeuwige weg' (Ps.139:23v.). Niemand van deze gelovigen kon dus permanent in de tegenwoordigheid van God verkeren. Immers 'Here, wie mag verkeren in uw tent? Wie mag wonen op uw heilige berg? Hij die onberispelijk wandelt en doet wat recht is en waarheid spreekt in zijn hart, die met zijn tong niet lastert, die zijn metgezel geen kwaad doet en geen smaad op zijn naaste laadt' (Ps.15:1-3). Wie was daartoe in staat? Zelfs de kleinste zonde verstoorde de gemeenschap met God. Steeds weer moest een onschuldig offerdier het leven laten; en kort daarna was er vaak al weer een aanleiding voor een volgend offer. En zelfs als God *tijdelijke* oordelen zou laten komen over de aarde, dan zouden in dat geval mannen als Noach, Daniël en Job door hun gerechtigheid slechts *zichzelf* kunnen redden, maar geen anderen (Ezech.14:14,20) - en van het *eeuwig oordeel* zouden ze niet zichzelf en evenmin anderen kunnen vrijwaren. Daarom stond al vroeg vast: 'Niemand kan ooit een broeder loskopen, noch Gode zijn losprijs betalen, - te hoog immers is de prijs voor hun leven, en voor altoos ontoereikend' (Ps.49:8v.). Wat is het daarom geweldig dat God al in het Oude Testament vooruit kon wijzen naar de Man, die Hij zonder enig

voorbehoud 'Mijn Knecht' kon noemen: 'Zie, Mijn Knecht, die Ik ondersteun; Mijn uitverkorene, in wie Ik een welbehagen heb' (Jes.42:1). Van deze trouwe Dienstknecht stond vast dat Hij voorspoedig zou zijn, en daarom verhoogd, ja ten hoogste verheven zou zijn (Jes.52:13). Maar Deze Knecht, de Rechtvaardige, zou ook gaan lijden, en juist daardoor als Enige in staat zijn *velen* rechtvaardig te maken (Jes.53:11). Doordat Hij zou sterven, zou het voornemen van de Heer voortgang hebben!

... omdat Ik altijd doe wat Hem welbehaaglijk is

In het Nieuwe Testament blijkt wie die trouwe Dienstknecht was: Jezus, de nederige Man van Nazareth, de Mensenzoon, die tevens Gods Zoon was. Omdat Hij altijd deed wat de Vader welbehaaglijk was, kon Hij zich voortdurend verblijden in de gemeenschap met Hem (Joh.8:29; vgl. ook vs.16; 16:32). Met name in het evangelie van Johannes horen we de Heer Jezus voortdurend spreken over de Vader als 'Hem die Mij gezonden heeft' (4:34; 5:24,30; 6:38,39; 7:16,28,33; 8:16,26,29; 9:4; 12:44,45; 13:20; 15:21; 16:5) of 'de Vader die Mij gezonden heeft' (5:23,37; 6:44; 8:16,18; 12:49; 14:24). Bij dit 'zenden' ligt de nadruk op de Vader als de Goddelijke Opdrachtgever, die zijn eigen Zoon zond (Rom.8:3). Steeds blijkt echter dat ook de Heer Jezus zich niet alleen ten volle ervan bewust was Wie Hem zond, maar ook dat dit 'zenden' een bijzondere opdracht inhield: het *doen van de wil van Hem die Hem gezonden had*. Dat was voor de Heer Jezus niet alleen iets waaraan Hij zich in gehoorzaamheid onderwierp. Neen, het doen van de wil van zijn God en Vader was zijn eerste levensbehoefte: 'Mijn voedsel is, dat Ik de wil doe van Hem die Mij heeft gezonden en zijn werk volbreng' (Joh.4:34). Zijn hele wezen strekte zich uit naar het doen van de wil van de Vader: '... omdat Ik niet mijn wil zoek, maar de wil van Hem die Mij heeft gezonden' (Joh.5:30). Dat, en niets anders, was het doel van zijn komst naar deze aarde: 'Want Ik ben van de hemel neergedaald, niet opdat Ik mijn wil zou doen, maar de wil van Hem die Mij heeft gezonden' - en gelukkig waren uw en mijn heil bij die wil inbegrepen (Joh.6:38-40).

Een heilig 'moeten'

Dat de Heer Jezus voortdurend bezig was met het doen van de wil van Hem die Hem gezonden had, blijkt niet alleen in het evangelie naar Johannes. In alle evangeliën, en ook elders in het Nieuwe Testament, wordt opvallend vaak

gezegd dat de Heer Jezus iets ‘moest’. Het is de moeite waard deze plaatsen eens te onderzoeken. We zullen dan ontdekken dat dit ‘moeten’ al gevonden wordt in de prille jeugd van de Heer, en vervolgens merkbaar is in zijn hele leven, en ook in verbinding met zijn lijden, sterven en opstanding, ja zelfs met zijn plaats als de verheerlijkte Mens aan de rechterhand van God. In het Grieks bestaan overigens meer woorden voor moeten, die we niet allemaal gelijk mogen stellen. Zo bestaat er een werkwoord *opheiloo*, waarvan de oorspronkelijke betekenis is *schuldig zijn* (zie o.a. Mat.18:28), vandaar ook overdrachtelijk ‘verschuldigd zijn’, ‘behoren’, ‘moeten’. De letterlijke en de overdrachtelijke betekenis worden gecombineerd in Rom.13:8. Het gebruik van dit woord duidt op ‘moeten’ als een morele, persoonlijke verplichting; zie o.a. Luk.17:10 en Joh.13:14; voor de Heer Jezus wordt dit woord alleen gebruikt in Hebr.2:17.

Het woord voor ‘moeten’, waarover we nu willen nadenken, is in het Grieks (niet altijd in de vertaling) een onpersoonlijke uitdrukking, nl. *dei*, die lett. betekent ‘het moet’, maar dan in de zin van ‘het is noodzakelijk’, ‘het is onontkoombaar’, ‘het is onvermijdelijk’. In het Nieuwe Testament hangt deze noodzaak, onontkoombaarheid of onvermijdelijkheid niet, zoals in het heidendom, samen met een blind, onpersoonlijk noodlot, maar met de persoonlijke *wil van God zelf*. Niemand wist beter dan de Heer Jezus Wie het middelpunt van Gods plannen en gedachten was. Hij wist dat Gods wil ten aanzien van Hem in de Schrift vastgelegd was, en dat zijn Persoon en leven totaal onder het beslag van Gods wil lagen. Wat over Hem geschreven stond, *moest* in vervulling gaan; en aan die vervulling heeft Hij, die juist gekomen was om de wil van God te doen, zijn leven lang van harte en heel bewust meegewerkt.

De jeugd van de Heer Jezus

Van de jeugd van de Heer Jezus is maar weinig bekend. Ook toen was Hij zich echter bewust van de wil van de Vader. Bekend en indrukwekkend zijn de woorden die Hij sprak toen Hij als twaalfjarige jongen door zijn ongeruste ouders in de tempel werd aangetroffen: ‘Waarom hebt u Mij gezocht? Wist u niet dat Ik in de dingen van mijn Vader *moet* zijn?’ (Luk.2:49). Dat was het enige, dat voor Hem telde. Alles wat met de Vader, *zijn* Vader verbonden was, maakte zijn leven uit; een andere mogelijkheid was er niet en die wilde Hij ook niet. Dat was zijn leven (vgl. 1Tim.4:15, waar ‘zijn in’

vertaald is als ‘leven in’).

De Heer Jezus als een volwassen Man

Het kind Jezus (Luk.2:43,48) werd volwassen; de Heer begon zijn openbare dienst toen Hij ongeveer dertig jaar oud was geworden (Luk.3:23). Een belangrijk deel van zijn werk bestond uit het prediken van het koninkrijk van God, en daarbij deed Hij tekenen die de aandacht trokken van de mensen. Wij zouden ons door al die belangstelling wellicht hebben laten misleiden, en op een plaats waar we een geïnteresseerd publiek aantreffen zeker onze activiteiten hebben voortgezet. Maar de Heer Jezus deed dat niet. Als we Mark.1:35-39 en Luk.4:42-44 naast elkaar leggen, zien we dat Hij ‘s morgens vroeg Kapernaüm verliet en een woeste plaats opzocht, waar Hij bad. De menigten, alsook Simon Petrus en enkele anderen, gingen Hem achterna, om te voorkomen dat Hij zou weggaan; zij gebruikten daarbij als argument: ‘Allen zoeken U’. Maar de Heer Jezus had zojuist op die woeste plaats gebeden, en wist: ‘Ook aan de andere steden *moet* Ik het evangelie van het koninkrijk van God verkondigen, want daartoe ben Ik uitgegaan’ (Luk.4:43). En daarom zette Hij zijn dienst voort in Galiléa en Judéa, in overeenstemming met de wil van God. De Heer Jezus wist *waar* Hij moest dienen.

Maar de Heer wist ook *hoe lang* Hij dat moest doen: ‘Ik drijf demonen uit en volbreng genezingen, vandaag en morgen, en op de derde [dag] kom Ik aan het einde. Ik *moet* evenwel vandaag en morgen en de volgende [dag] voortgaan, want het gaat niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem’ (Luk.13:32,33). Hier blijkt dat de Heer ook wist waar en wanneer Hij zou sterven.

Ondanks dit vooruitzicht had de Heer ook aandacht voor de enkeling. Tot Zacheüs zei Hij: ‘Vandaag *moet* Ik in uw huis verblijven’ (Luk.19:5). Ook hier blijkt de Heer zich ervan bewust te zijn dat de wil van God bepaalde wanneer Hij ergens moest zijn. Toen was dat in het huis van Zacheüs, opdat op die dag dat huis behouden ten deel zou vallen. Een ander voorbeeld van zo’n door de Vader beschikte ontmoeting van de Heer Jezus met een enkeling was zijn gesprek met de Samaritaanse vrouw: Hij *moest* door Samaria gaan (Joh.4:4), zodat Hij niet alleen voor deze vrouw, maar ook voor velen uit haar stad tot zegen was. Ja, Hij *moest* ook schapen toebrengen die niet van de stal (Israël) waren (Joh.10:16). Van moment tot moment en van plaats tot plaats >>

moest Hij de werken doen van Hem die Hem gezonden had, zolang het dag was (Joh.9:4).

Zijn lijden, sterven en opstanding

Op diverse plaatsen in het Oude Testament waren het lijden, het sterven en de opstanding van de Messias voorzeggd. De Schrift kon niet verbroken worden (Joh.10:35), en daarom *moest* Jesaja's voorzegging 'en met [de] wettelozen is Hij gerekend' (Jes.53:12) aan Hem in vervulling gaan (Luk.22:37). De Heer wilde dan ook op geen enkele manier dat de discipelen zouden proberen dit te verhinderen. Alles wat over Hem geschreven stond in de wet van Mozes en in de profeten en psalmen *moest* worden vervuld (Luk.24:44). Daarom heeft Hij zijn discipelen heel nadrukkelijk laten weten 'dat Hij naar Jeruzalem *moest* gaan, en veel lijden vanwege de oudsten, overpriesters en schriftgeleerden, en gedood worden, en op de derde dag worden opgewekt' (Matth.16:21; vgl. Mark.8:31; Luk.9:22; 17:25; 24:7,26,46; Hand.17:3; specifiek over de opstanding gaat Joh.20:9). Ook wat de Schrift zegt over het verraad van Judas blijkt onder dit *moeten* te vallen (Hand.1:16; daar wordt blijkens Joh.13:18 bedoeld op Ps.41:10). De Zoon des mensen *moest* verhoogd worden, zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft (Joh.3:14; vgl. 12:34). In het evangelie naar Johannes slaat dit 'verhogen' allereerst op de kruisiging: het zijn hier *mensen* die Hem in die zin letterlijk 'verhogen' (Joh.8:28; 12:32), d.w.z. Hem geen plaats op aarde waardig keuren. Anderzijds is Hij juist als gevolg van zijn gehoorzaamheid tot de dood, ja tot de kruisdood, *door God* uitermate verhoogd (Fil.2:9; vgl. Hand.2:33; 5:31 tgo.30; zie ook Hebr.1:3; 7:26). En zo komen we bij zijn positie in heerlijkheid, die eveneens deel uitmaakte van Gods wil. Johannes de Doper zei het al: 'Hij moet meer, maar ik minder worden' (Joh.3:30).

Nu een troon in de hemel, straks een troon op aarde

Al in Ps.110:1 zien we de verhoging van de Heer Jezus aan de rechterhand van God: 'Aldus luidt het woord des HEREN tot mijn Here: Zet u aan mijn rechterhand, totdat Ik uw vijanden gelegd heb als een voetbank voor uw voeten'. De Heer Jezus heeft dit vers uitdrukkelijk op 'de Christus', dus op zichzelf, toegepast in Mat.22:41-46.

De plaats aan iemands rechterhand was in de oudheid een ereplaats. Koningen lieten daar hun medebestuurders

plaatsnemen; Salomo liet zijn moeder daar plaatsnemen en eerde haar op die manier (1Kon.2:19).

De Heer Jezus ging na zijn lijden en zijn hemelvaart zitten aan de rechterhand van God (Hebr.1:3; Mark.16:19). Daar zien wij Hem nu, als de verheerlijkte Mensenzoon vanwege het lijden van de dood met eer en heerlijkheid gekroond (Hebr.2:9). Ook dat *moest* gebeuren. De Opgestane Heer sprak erover met de Emmaüsgangers: 'Moest de Christus dit niet lijden en [zo] in zijn heerlijkheid binnengaan?' (Luk.24:26). Meestal benadrukken we bij de uitleg van deze geschiedenis dat de Joden nauwelijks aandacht hadden voor de lijdensprophetieën - het lijden van de Messias was immers slechts te verklaren als een gevolg van de zonden van het volk! - en slechts de voorzeggingen van een nationaal herstel onder een in heerlijkheid regerende Messias serieus namen. Anderzijds is het heel belangrijk te zien *dat* het ontvangen van heerlijkheid door de Messias als gevolg van zijn lijden inderdaad deel uitmaakte van Gods plan. Maar dat zou allereerst in de *hemel* plaatsvinden! Daarheen is Hij, na zijn opstanding, opgenomen in heerlijkheid (1Tim.3:16; vgl. 1Petr.1:21). Daarin *moest* Hij ingaan! Van daaruit zal Hij ook in heerlijkheid verschijnen: 'zij zullen de Zoon des mensen zien komen op de wolken van de hemel met kracht en grote heerlijkheid' (Matth.24:30; Mark.13:26; Luk.21:27; 2Thess.1:7,10). Nu zien wij nog niet alles aan Hem onderworpen; maar we weten dat we vol vreugde mogen toelevan naar de 'verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus' (Hebr.2:8; Tit.2:13). Maar niet alleen zijn *ingaan* in de heerlijkheid maakte deel uit van Gods plan;

hetzelfde kan gezegd worden van zijn *huidige verblijf* in de hemel. Petrus sprak immers over 'Jezus, die [de] hemel *moet* opnemen tot op [de] tijden van [de] herstelling van alle dingen, waarvan God heeft gesproken door [de] mond van zijn heilige profeten van oudsher (Hand.3:21). De betekenis van de aanduiding 'de herstelling van alle dingen' wordt duidelijk uit het voorafgaande, waar Petrus tot de 'mannen van Israël' spreekt over de 'tijden van verkwikking' die zullen aanbreken met de komst van de 'voor hen voorbestemde Christus'. Het gaat dus over het herstel van de Davids-regering in het land. Het woord 'herstelling' (Gr. *apokatastasis*) is afgeleid van een werkwoord dat letterlijk betekent 'weer op zijn plaats brengen' (vgl. Gen.29:3), en dit werkwoord wordt o.a. gebruikt voor het 'weer op zijn plaats brengen' (het 'herstellen') van Israël in het land (zie o.a. Jer.16:15; 24:6). Deze 'tijden', die samenhangen met het herstel van het koninkrijk voor Israël, heeft de Vader in zijn eigen macht vastgesteld (Hand.1:6,7). In de tussentijd, in de huidige bedeling dus, *moet* de hemel de verheerlijkte Mens, Jezus, opnemen. Ook dat heeft de Vader beschikt!

In Ps.110 is, zoals we zagen, sprake van een zitten van de Heer Jezus aan de rechterhand van God, totdat deze zijn vijanden zal leggen tot een voetbank voor zijn voeten. De Heer zal immers verschijnen om af te rekenen met zijn vijanden. Blijkens 2Thess.2:8 en Openb.19:19,20 moet hier vooral gedacht worden aan de nederlaag die aan het beest (het hoofd van het toekomstige herstelde Romeinse rijk) en aan valse profeet (de antichrist) zal worden toegebracht, waarna blijkens het direct volgende Openb.20 het Vrederijk aan-

breekt (vgl. ook Hebr.10:12; Matth.26:64). In 1Kor.15:25 wordt slechts het slot van Ps.110:1 geciteerd: 'Want Hij (Christus) *moet* regeren, totdat Hij (God) al zijn vijanden onder zijn voeten heeft gelegd'. *Totdat* lijkt hier overigens niet te duiden op de aanvang van het Vrederijk, maar juist op het einde ervan. Het is immers moeilijk vol te houden dat Christus op dit moment regeert (hoewel de gelovigen natuurlijk in hun harten zijn gezag erkennen), nu Hij nog in de hemel op de troon van zijn Vader zit (Openb.3:21; vgl. Hebr.8:1; 12:2), en hier op aarde nu juist *nog niet* alles aan Hem onderworpen is. Zijn heerschappij zal pas daadwerkelijk aanvangen als Hij hier op aarde zal plaatsnemen op de 'troon van zijn heerlijkheid' (Matth.19:28; 25:31), oftewel de 'troon van zijn vader David' (Luk.1:32). De komst van het 'koninkrijk van de wereld van onze Heer en van zijn Christus', waarin Hij zijn heerschappij zal aanvaarden, moet nog plaatsvinden (Openb.11:15). Maar zelfs in dat Vrederijk zullen velen zich slechts uiterlijk aan de heerschappij van Christus onderwerpen (Ps.18:44v.; 66:3), en in hun hart zullen zij vijanden blijven, die zich na de duizend jaren massaal door de satan zullen laten mobiliseren. Maar ook die vijanden zullen vernietigd worden (Openb.20:7-10). Zelfs de dood zal definitief buiten werking worden gesteld (vgl. 1Kor.15:26 met Openb.20:14). Tot zolang *moet* de Heer Jezus in het Vrederijk regeren. Zo zal uiteindelijk, overeenkomstig de verborgenheid van Gods wil en naar Zijn welbehagen, alles wat in de hemelen en op aarde is, tijdens dit Vrederijk onder één hoofd samengebracht zijn in Christus, die uiteindelijk alles overwint (Ef.1:10).